

Åtta stockemän, Nämligen Thure Oelssen i Ankarlöv ("Ancheløff"), Niels Oelssen i Stora Björket ("Birchet"), Anders Bendssen i Hyllstofta ("Hølstoffte"), Jens Nielssen, Därstädes ("ibidem"), Peder Bendssen i Linderöd ("Lindered"), Niels Bendtsen i Stora Björket, Niels Moenssen i Skræddarhuset ("shrederHuset"), Mattes Thuessen i Sorröd ("soered").

Kommentar till efterföljande stycke: Dragesholm är ett adligt Säteri i Stenestads socken på Söderåsen. Det ägs år 2023 av Carl Bennet, och omfattar 800 hektar. Man bedriver skogsbruk och jakt.

Första ting för Peder Lundgaard (felskrivning för Lidgaard?), som Bevisade med Kallelsemännen ("K: M:") Niels Laurssen och Knud Suendssen Därstädes,

Vilka intygade att De lagenligt Hava Instämt ("De Hiemled Epter Laugen at Haffue steffnit") Jens Nielssen i Hyllstofta Till Första ting att Höra på Vittnesmål, (samt) Andra, Tredje och Fjärde om Behov finnes ("Om BeHouff giøris"), samt till Domslut ("Til Dombs"). Dessutom med ("Item med") Välaktade Christen Lidgaard, Förvaltare på Dragesholm ("Forpagter offuer DragHolmb"), Anders Bendssen i Hyllstofta, Niels Thostenssen (och) Anders Pederssen till att Hålla fast vid sin Sanning ("at Bestaae Deris sandHed").

Och Nämnde ("Bemelte") Peder Lidgaard klagade och Tillkännagav ("Klageligen TilKiende Gauff"), Hur ("Huurledis") Hans Granne ("Naboe") Jens Nielssen Ungefär ("UngeFer") 14 Dagar Efter det Han (= Peder) Hade Sått sitt Korn ("Haffde Saaet sit Korn"), och det (Kornet) var uppkommet och Högt ("Var Høit opLøben"), Lagt en stor Vedstack ("stor VedeKast") på Hans Säd ("Seed"), och Nedtrampat ("NedThrod") och Nedkört ("NedKiørt") hans Goda Säd. Och ifall ("Huis") han icke Kunde Nedköra och Kväva ("Quelle") med Vagnen och Veden ("Vognen och Veden"), Haver Han nu åter igen ("siden igjen") Där Han i samma min Åker ("Ager") och Korn Högg ("Hug") Veden i stycken och bitar, också Låtit ("Ladet") genom ("Ved") (att) Hans Dräng Poull Vaktade Hans Svin ("Suin") i min Säd mitt i Fridlyst Vång ("Frede Vong"), vilket jag Högeligen ("Høyiligen") Här idag Klagar ("Klager") på hos ("For") Vår Gunstiga Överhet ("Voris Gunstige ØffrigHed"), (så att) det Vederbörligt ("TilBørligen") Enligt Lagen Kunde Bliva Straffat ("Varde straffet"). Såväl som jag Haver Några Gånger Tidigare ("Til Forn") gjort, (så att) jag, Fattige Främmande Karl ("ieg Fattige Fremmet Karl"), skulle kunna ("Maatte") Njuta Fred i Kungens (d.v.s. Herrevadsklosters) Halva Arrendegård ("Halffue Leiegaard"), som jag ("Hand") Haver Givit 105 Daler ("Dlr") För, Förutan Pengar till Fogden ("Foruden Fougdepenge"). (Jag) Begär än en gång ödmjukt ("Endnu ydmiudgeligen") (att) Han (= grannen Jens Nielssen) måtte straffas Enligt Lagen.

Då Framstod Välaktade Christen Lundgaard, Förvaltaren på Dragesholm, som Vittnade Enligt Lagen, att under Hans Fogdetid Uppstod en Tvist emellan ("at Udj Hans FougderjTid Falt Der Tuist imellumb") Jens Nielssen och Peder Lidgaards Förmän om Något Körande ("Kiørsell") Till Bägge Deras Lador, och också om ett Dike ("Rendegang") som gick Ned igenom ("igiennem") Jensas ("Jenssis") Förmans Gödselstackar ("Mødinge"), och Rann ut ("Flødet") på Bägge Deras Ängar ("Enge"), När Det gick i sitt Gamla Dike ("ad Sin Arilds Rende"), Vilket Dike Jensas Förmän till Skada för den Andre ("den Anden Til shade") Grävde upp och

stängde av Vattnet ("Aff graff och Stente Vandet"), och Näringen ("Fedmen") (flöt bort) ("Hen") på Hans ("Sin") Äng Enbart ("Allene"). Och under De 3 År ("Udj De 3 Aar") jag var Ridefogde på Herrevadskloster ("Heris Vad Closter"), var jag 3 gånger Där på platsen ("paa Aastederne"). Till sist ("Endelig") sade jag (till) och Förlikte Dem ("Dennem") emellan ("imellumb paa Det Siste"), (så) att Jens Nielssens Förman Låta Diket vara som det alltid varit ("Lade Renden Gaae ad Sin Arilds Gang") och Rinne ut ("Fløde") på Bägge Deras Ängar. Mot Detta ("Der imod") skulle Per Lidgaards Förman Så sin Åker, som nu omtvistas, med Hampa ("Hamp") (som spånadsväxt, Lin"), eller med vad Han Ville, och skörda Det ("AffHøste Det") såvida och Tidigt ("Thillig"), (så att) De Bägge Kunde Hava Deras Körande och Avläggsplats ("Velteplas") Tillåten ("TillLaden"), Eftersom Peders Åker sträcker sig ("Løber") Längs med och Bakom Deras Lador ("Langs Bag Begge Deris Lader"). Och Den Sista Gången var Suend Anderssen (= Birkefogden i Brandsberga ?) och Niels Birch (??) med mig Där som Jens (ändå?) nu Haver Lagt sin Vedstack på Peders sådda Säd. - Vidare Framstod Anders Bendssen i Hyllstofta, (som) Vittnade att Knud Bendssen, som var Peder Lidgaards Förman, Hade också Sått det omtvistade Jordstycket. Och intill samma Jordstycke Hade Knud Förut ett Hus stående ("it støche Hus staaendis"), och (det) Hade stått Där så länge man mindes ("i Mandeminde").

Det Krävs ytterligare Vittnesmål, om Behov finnes, att samma Jordstycke alltid Haver tillhört ("Ligget Til") Peder Lidgaards. - Jens Nielssen Svarade, att Han Förhåller sig till Lagen liksom Hans Förman, och kräver Vittnesmål efter Kallelse och Varsel.

Bild: 930/Sida: 90

Birketing den 12 augusti 1656.

Första ting för Jens Nielssen i Hyllstofta, (som) med Kallelsemännen Rasmus Joenssen i BierHusen, och Jens Thruiddsen i Vedby Bevisade att De Lagenligt Hava instämt Peder Lidgaard i Hyllstofta, till Första, Andra och Tredje Ting Christen Lundgaard på Dragesholm på samma sätt, Anders (?) Thostenssen i Hyllstofta och Anders Pederssen Därstädes att Berätta Deras Sanning, Bent Oelssen i Ankarlöv ("Ancheløff"), Bent Skräddare ("shreder") i Ankarlöv, Jens Poullssen i BierHusen, Kirstene Poulls Dotter Därstädes, Poull i Övad ("Øvad"), Suend Anderssen i Brandsberga (= Birkefogden!), Samtliga att Berätta sin Sanning.

Då Framstod Bent Jenssen i Pantaryd ("pantery"), (som) Svor och Vittnade, att Det stycke Jord, som Peder Lidgaard och Jens Thruiddsen, (och) som Än icke är Inhägnat ("Er Under ingen Reeb") vid Ladan ("Ved Laaen"). Då kommer Han ihåg ("Mindis Hand") att Peder Lidgaard är Den Siste Man, som Haver Bott ("Boed") Däri ("Därpaa") i samma Gård som Peder Lidgaard nu Bor i ("i Boer"). Då Haver alltid Den Andre Mannen som Haver Bott på Den Andra Delen ("part"), innan ("Førend") Knud kom att Bo Där ("Komb Der at Boe"), som Var Peder Lidgaards Förman, Haft sin privata Vändplats ("sin Frj Vending") med en stolpe framför sin Lada ("med en Røe For sin Lae") (till) att Lasta av sitt Foder och Säd ("at AffVelte Hans Foder och Sæd"), och Där Var Ingen Tvist Där om Förrän Knud Kom Dit för att Bo. Då Ville Han Lägga Beslag på ("TilEgne sig") en del ("part") av samma Vänd- och Vedplats, och Började att Så en bit Därav ett År ("Begynte at saae Noget DerAff it Aar"). - Då Körde den Andre Mannen ("Den Anden Mand") Där som Tidigare, på samma omtvistade Jord- och Välteplats, och Han Minns sedan 54 År, att samma Välteplats var vid den Ladan. - Bent

Oelssen i Ankarlöv Vittnade att Han Haver Umgåtts ("omGaaes") Där i 60 År. Då Haver denna Välteplats Varit Vid Jens Nielssens Lada, som det nu Tvistas om. - Jens Poulssen i BierHusen Svor och Vittnade Enligt Lagen, att Han Haver Tjänat (som Dräng?) Där i Gården i 10 År. - Anders Perssen i Hyllstofta Vittnar och Minns hur det var för 20 År sedan. Då Haver samma Välteplats Varit Vid Jens Nielssens Lada. - Niels Thostenssen Vittnar på samma sätt, som Anders Perssen.

Jens Nielssen svarade, att Peder Lidgaard icke Haver Sått på samma Vältejord Förrän i År, vilket Han skall Bevisa.

Vidare Framstod Poull Pederssen i Övad, som Svor och Vittnade att Han var med att Förlika ("Forligge") Bägge De Förra ("Forige") Männen, För Dessa ("Dise") i Hyllstofta Södergård ("søndre Gaard"), som Peder Lidgaard och Jens Nielssen Bor på, Eftersom Suend Thruiddsen Hade Klagat ("Klaget") på Knud Bendssen (och sagt) att Han Hade Borrat upp ("opBort") en Del av Hans Välteplats. Då Kom Vi Ditupp med Fogden Christen Lundgaard. Där också (uppstod?) en hel del Tvistighet ("adshilligt Tuist") emellan Dem ("Dennem imellumb"). Då Var Där utsått ("saaed") med Hampa på en Del av samma Välteplats. - Och Det Blev så Förlikt ("Forligt"), att Suend) skulle Behålla sin Välteplats framför sin Lada, vilken (= Suend) var Jens Nielssens Förman, och (De) Tog ("Thog") så en Hötjuga (??) ("en HøVelling") och Mätte ("Maalte") samma Välteplats Från En stolpe som står ("Fra En stolpe som stor") Emellan Bägge Ladorna, och ända ut Till Landsvägen ("och Lige Ud Til LandtsVeigen"), i en stolpe som Där stod Nedgrävd ("i en Sulle som Der stod Nedgraffuet"), Vilket Bägge Parterna Samtyckte till ("Huilchet Begge Parterne Sambtychet"), även ("ochsaa") Knud Bendssen, (som) Intet Vidare skulle Bära Ved (till sig (??) på den platsen. Och en Påle slogs Ned ("Och slogs en paall Ned") Mitt emellan stolpen och (den andra) stolpen som stod vid Ladeväggen ("Ved LadeVegen"). - Bent Oelssen i Ankarlöv Vittnar på samma sätt som Poull Pederssen Vittnat Haver. - Peder Lidgaard Tillfrågar ("Tilspør") Jens Nielssen om Han Haver Begärt Någon Välteplats av Honom? - Jens Nielssen svarade, att Han icke Behöver ("iche Haffr BeHouff") Begära Välteplats, (av) Peder Lidgaard, Eftersom Det Är Hans Egen Mark ("Grund") Till Hans Gård, som Han Haver Arrenderat ("Leit") och Blivit Bofast ("Fest") på. - Och idag anklagas ("sagen tuiTil") Peder Lidgaard, För Han Haver Borrat upp och Sått på samma Välteplats.

Bild: 970/Sida: 103

Birketing den 2 september 1656.

Fjärde ting för Peder Lidgaard i Hyllstofta, Emot ("Jmod") Jens Nielssen Därstädes. Målet Gäller ("Anlangende") Första Tings Anklagelse ("Andgiffuende"), som Han nu Dessutom ("ydermere") inför Rätten ämnar Bevisa ("agter at Beuise").

Då Framstod Niels Lauridtsen i Hyllstofta (som) Svor och Vittnade Enligt Lagen, att på Den omtvistade Välteplats, som Peder Lidgaard Haver sått med Korn, Då en 14 Dagar Efter att Det Var utsått, Lät ("Lod") Jens Nielssen köra ut Ved ("Aage Ved") och Lade ("Lagde") (den) på samma Korn, som Då Hade Kommit upp ("Var opLøben"), och Högg sedan den (Veden) itu ("iThou") på samma plats och Körde Ner och Trampade på Säden ("NedKiørde och

Thrædde Sæden"). - Karen_PedersDotter i Hyllstofta Svor och Vittnade på samma sätt som Niels Lauridtsen Tidigare ("Fore") Vittnat Haver.

Peder Lidgaard Lade i Rätta sitt skriftliga Inlägg ("i Rette Lagde sit shrifftelig Jndleg Forset"), Daterat den 2 september 1656, som Blev Uppläst och påskrivet. Varefter Begärs Dom ("Huor Epter Begieris Domb"). - Jens Nielssen Blev Då av Peder Lidgaard Ålagd ("Da Bleff Aff Peder Lidgaard Forelagt") att Taga Åtalet Beskrivet ("at Tage Deellen Beshreffuitt") och inlämna ("indLege") till Nästa ting. - Jens Nielssen kräver att Vittnen skall inkallas till Nästa ting, Efter Kallelse och Varsel.

Tredje Ting för Nämnde Jens Nielssen Emot Peder Lidgaard, Efter Första Tings Begynnelse ("AndFang"). Och (Jens) Förde Vittnen, Nämligen Peder Bendssen i Brohuset, (som) Svor och Vittnade enligt Lagen, att Han Tjänade (hos) Peder Lidgaard Föregående År. Då Borrade jag upp, Efter Peder Lidgaards Befallning, utanför Ladan ("udenFor Laen") så långt ("saauit") att man ändå kunde Vända ("at Der kunde DerForuden Vende") och Välta av ett Lass ("och Velte it Lass") utanför Jens Nielssens Lada.

Bild: 1000/ Sida: 106

Birketing den 16 september 1656.

Fjärde Ting För Jens Nielssen i Hyllstofta Emot Peder Lidgaard Därstädes. Målet ("sagen") Enligt Första Tings Begynnelse, och (Jens) Lade i Rätta sitt skriftliga Inlägg, (som blev) uppläst och påskrivet. Det handlar ("Melder") om en Välteplats och en Jordbit ("støche Jord") som Han (Peder) Uppborrat och Berövat ("Forment") (Jens), med dess (Inläggets) Vidare Innehåll ("med Videre Des JndHold"). - Dessutom ("Noch") Inlämnade ("indLeffueret") (Jens) ett Tingsvittnesmål, Utfärdat ("Utsted") den 12 augusti Föregående År ("NestForleden Aar"), som blev uppläst och påskrivet. Jens Nielssen Blev Ålagd ("Forelagt"), att Taga Målet Beskrivet ("at Tage Deellen Beschreffuitt") och Inlägga Till Nästa ting, Då det Antingen skall avkunnas Dom eller Tagas Ny Dag ("Da Enten at Dømis eller Tagis Tegte Dag").

Bild: 1030/Sida: 109

Birketing den 30 september 1656.

Kommentar till efterföljande stycke: 1) Årder: Jordbruksredskap av trä, som ristar upp fåror i jorden. Årdret hade ingen vändskiva. Det användes för att bereda jorden för sådd, vilket gjordes med händerna. 2) Efter årdret kom plogen, delvis eller helt gjord av järn, och med vändskiva. 3) I Skåne började plogen troligen användas i början av 1800-talet.

Första ting för Jens Nielssen i Hyllstofta, som Bevisade med Kallelsemännen Rasmus Joenssen i BierHusen och Poull Poulsen i Hyllstofta, att De Lagenligt Haver instämt Peder Lidgaard i Hyllstofta, Till Första Ting För att Höra på Vittnesmål, och Till Domslut ("Til Dombs"). Vidare Niels Pederssen, Peder Anderssen och Moens Anderssen i NorreGård ("Nøreggaard") i Hyllstofta, och Niels Thostenssen, Drängar ("Dreng") Därstädes, Samtliga ("Samblig") att Hålla fast vid ("Bestaae") Deras Sanning. - Då Framstod Niels Pederssen i Hyllstofta, (som) Svor och Vittnade, att Den omtvistade Välteplatsen Emellan Peder Lidgaard och Jens Nielssen i Hyllstofta, Den Var Varken Körd med Årder eller Sådd

förra Året ("Huerchen Aart eller saaet iFior"). - Madts Nielsen Därstädes Vittnar på samma sätt som Niels Pederssen.

Bild: 1060/Sida: 112

Birketing den 7 oktober 1656.

Första Ting För Peder Lidgaard i Hyllstofta, som Bevisade med Kallelsemännen Gudmand Pederssen i Söndraby ("sønderbye") och Moens Anderssen i Hyllstofta, Vilka ("De") intygade att De Lagenligt Haver instämt Jens Nielszen i Hyllstofta för att Höra på Vittnesmål och Till Domslut, och (Till) Fjärde Ting om så Behövs ("om BeHouff giøris"). Vidare Mattes i Bjärröd ("Bered"), Boell OelesDotter i Stackarp ("stacherup"), för att Hålla fast vid sin Sanning. - Då Framstod Boell Oelssens Dotter i Stackarp, (som) Svor och Vittnade Enligt Lagen, att Hon Tjänade (som piga) hos Knud i Hyllstofta för 3 År sedan ("For Aar siden"), vilken (= Knud) Var Peder Lidgaards Förman. Då Hade Han Sått den omtvistade Välteplasan med Linfrö ("med HørFrøe"), och Ryckt upp Linet så Tidigt ("och Røchet Høren saa Thillig op"), att De Kunde Hava Deras Välteplats vid Ladan ("Kunde Haffue Deris Velteplas Til Laen"). - Peder Lidgaard Kräver ("shiuder sig Til") Fler Vitnen att (få) Framföra ("at Føre") på Lagligt sätt ("Med Laulig medFert").

Och Nämnde ("Bemelte") Peder Lidgard Begärde Dom ("Var Domb Begierendis") Mot Jens Nielsen i det Mål ("i Den sag") Beträffande ("Anlangende") at Han Haver Lagt en Vedstack ("VedeKast") i Hans (= Jens Nielsens) utsådda Säd ("sode Sæd"), och Anser ("Mener") Han Bör straffas ("Lide") Enligt Tidigare Rättegångspraxis ("Bør at Lide Epter Forige iRettesettelse").

Bild: 1090/Sida: 115

Birketing den 21 oktober 1656.

Kommentar: Uttrycket "Hade Rep på Marken" syftar nog på att man hade använt ett rep för att Mäta avstånd med!

Nu avkunnas Birkefogdens Dom: 1) "Eftersom Jens Nielszen i Hyllstofta Anklagar och Åtalar ("Deeller och Tiltaller") Peder Lidgaard För att Han Haver Kört med Årder och sått ("opAaret och saaet") på Hans Väg ("Veig") och Välteplats, som Hör till Hans Ladevägg ("Liger Til Hans LadeVeg") och alltid Haver Varit till Hans Gårds Körsel och Brukande ("Hans Gaardts Kiørsell och Brug"), som Vidare av Processen ("Prohsehzen") och Framförda Vittnen Förstås ("och Førde Vinde Forstaaes"), Blev Där om så inför Rätta Avsagt ("Bleff Derom saa For Rette affsagt"): Eftersom ("Epterdj") Peder Lidgaard icke Förnekar ("Benegter") (att Han) Samma stycke Jord ("samme støche Jord") Haver Uppborrat ("opBort") och sått, och Anser Det vara på sin Gårds Ägor ("Mener Det sin Gaardts Ege at Vere"), Om Vilket Dock Inget Bevisas ("Huarom Dog Inted Beuisis"), Varemot ("Medens") Jens Nielszen Bevisar, att Det Haver Varit Hans Gårds Mark ("Grund"), (i) över 50 eller 60 År ("offuer 50 och 60 Aar"), och också (End och") Bevisas, (att det) För Någon Tid var Tvist om samma stycke Jord emellan De Förutnämnda Männen ("Dj Forige Mend") som Då Bodde på Gården. Dock Var Ridefogden Där med Män Församlad ("Dog Var RideFougden Der med Mend Forsambled"), (och) Hade Rep på Marken ("Haffde Reeb paa Grunden"), satte till Dem Pålar och Kedja(?) ("sette Dem pelle och Kiede") emellan Dem, och Till sist Förliktes (De) ("och Endelig Forligtes"), (så) att Den omtvistade Marken skulle Ligga Till Jens Nielszens Gårdsdel ("Gaardtspart"), Enligt Dess

Beskaffelse ("Epter Des Beshaffense"). – Jag Vet icke Rättare att Döma ("Kiende"), Än (att) samma omtvistade stycke Jord, Bör Förbliva och Vara Till Jens Nielssens Gårdsdel uti Bruk ("Til Jen Nielssens Gaardtspart Udj Brug").

Dom 2): Eftersom Peder Lidgaard Anklagar och Åtalar ("Deeller och saggiffuer") sin Granne ("medGrande") (?) Jens Nielssen i Hyllstofta För (att) Han Kört Ner och Fördärvat ("NederKiørt och ForDerffet") Något av Hans Korn, Efter (att) Det Är Sått ("soet") i Jorden, (och) För Någon Ved Han Haver Hämtat Hem Från skogen ("HiembHent Fra schouffuen") och Lagt på platsen ("paa steden Lagt"), Anser (jag att) Han (= Peder Lidgaard) Därför Bör straffas Enligt Lagen. – Varemot ("HuarJmod") Jens Nielssen med skriftligt Tingsintyg Bevisar, (att) Peder Lidgaard i År samma stycke Jord sått ut Haver, och Vill Tillägna sig Det ("och sig Vill TilEgne"), Haver Legat ("Ligget") Till Hans (= Jens Nielssens) Gård i 60 År Till Dagligt Bruk och Vålteplats, vilket Vidare i samma skriftliga Tingsintyg Förklaras ("som Videre Aff samme TingsVinde ForClaris"). – Då Vet (jag) Härom icke på Annat sätt att Döma ("Da Vides Herom iche Anderledis at Kiende"), (än att) Eftersom Jens Nielssen icke Angav sitt Mål som Lagen säger ("iche sigste sin sag som Laugen siger"), Då Bör Han (= Jens) återgälda ("igiengiffue") Peder Lidgaard All Den skada ("Alt Den shade") i Hans utsådda Korn, Enligt Ansedda Mäns Värdering ("Epter Dannemendts Vurdering"), (som Peder) är Tillfogad ("TilFøyet Er"), Utom att Vara i sin Husbondes Hågkomst (Fogdens på Herrevadskloster (?)) ("Foruden at Vere i Hosbundts Minde"). – Angående att Han (Peder) Anklagar Honom För (att) Han (Jens) Haver Låtit Vakta sina Svin i Hans Korn ("Belangende Hand TilHolder Honem Til For Hand Haffr Ladet Vogte sine Suin i HansKorn"), så Eftersom Därom Intet Emot Förnekande Bevisas ("Epterdj Derom inted imod Benegtelse Beuisis"), Är Han (Jens) För Den Anklagelsen Frikänd ("Er Hand For Den TilTalle Frj")."

Slutkommentar: Birkefogde 1656-1660 var Suend Anderssen i Brandsberga, som ligger ca 1 km söder om Spångens Gästgivaregård. Suend Anderssen fäller en "salomonisk" dom. Han var nog utled på Tvisten i Hyllstofta!